

EĞİTİMDE GENEL NORM VE STANDARTLAR

Eğitimde genel norm ve standartlar, çağdaş eğitim anlayışını öngören bir yapıyla dünyaya dönük olarak belirlenmelidir. Özellikle üyesi olmayı hedeflediğimiz Avrupa Birliği ülkelerinin eğitimde temel strateji olarak belirlediği “**Lizbon Stratejisi**” ve “**16 Kalite Kriteri**” (16 Quality Indicators), genel norm ve standartların esasını oluşturmaktadır.

Eğitimde Genel Norm ve Standartlar oluşturulurken, esas alınacak gösterge “16 Kalite Kriteri”nde yer alan “**öğrenci başına düşen eğitim harcama miktarı**”dır.

Yukarıda belirtilenlerin yanı sıra okullarımızın bina yapılanmasında ve öğretim kadrolarının oluşturulmasında göz ardı edilmemesi gereken, genel norm ve standartları aşağıdaki gibi gruplayabiliriz:

1- Etkin ve Verimli Eğitimde Genel Norm ve Standartlar

- a. Etkin ve Verimli Öğretim Kadroları:** Okullarda görev yapan tüm öğretmenlerin etkin, verimli ve yönlendirmeye dönük görev yapabilmeleri için her alan ve kademedede yeterli sayıda ve nitelikte kadroları oluşturmak gereklidir. Okul Yöneticilerin, “Öğretmenler Yasası”nda belirtilen oran ve niteliklerini, katılımcı bir anlayışla yeniden belirlenmesi için tartışmaya açılması gerekliliği vardır. Bu bağlamda okul yöneticileri ve öğretmenler arasında dikey geçişe olanak veren ve uzman öğretmen kavramını tanımlayan düzenlemeler de dikkate alınmalıdır. Verimli öğretimde okul içi denetimin en önemli yapıtaşını oluşturan, alan/bölüm şeflerinin yeterli sayı ve nitelikte ihtiyaç duyulan her alan ve kademedede görevlendirilmeleri göz ardı edilmemelidir.
- b. Etkin ve Verimli Eğitim Ortamı:** Her alan ve kademedeki eğitim-öğretim programlarının özel hedeflerine ulaşmasında, ihtiyaç duyulan tüm öğretim metotlarını içeren, eğitim ortamları, her okula eşdeğer bir denge oluşturacak biçimde yapılandırılmalıdır. Her okulda, derslik, idare odaları, kütüphane, atölye, laboratuvar, salon, özel alan odaları, arşiv, ambar, iletişim ağları, ihtiyaç birimleri ve serbest zaman alanları yeterli nitelikte ve büyüklükte olmalıdır. Şöyle ki;
  - i.** Tüm kapalı alanların rahat sirkülasyon imkanı verebilecek büyüklük ve ölçülerde olması.
  - ii.** Derslikler grup çalışmasını amaçlayan 26 kişilik öğrenci sayısına göre düzenlenmesi.
  - iii.** Öğrenci başına en az 1.2 m² düşecek şekilde çok amaçlı kullanılabilir bir salonun olması.
  - iv.** Her türlü eğitim-öğretim araç ve gereçlerini rahatça kullanılabilir durumda olması.
  - v.** Elektrik, aydınlanma ve diğer teknik donanımın yeterli ve ihtiyaçlara yanıt verir şekilde olması.
  - vi.** Yeterli doğal ışık alması ve farklı hava koşullarında rahat ulaşılabilir olması.

- vii. Fizik, Kimya, Biyoloji ve/veya Fen Bilgisi laboratuvarları, Resim, İş-Eğitimi atölyeleri, Mesleki Teknik Öğretim okullarındaki her alan ve kademedeki teknik atölyeler ihtiyaç duyulacak her türdeki ders araç gereçlerini ihtiva eder durumda olması.
- viii. Bilgisayar laboratuvarları, bilişim teknolojilerinin kullanılabilirlik donanımında olması ve öğrenci başına düşen bilgisayar sayısının AB üyesi ülke standartlarına ulaştırılması. (Bkz. **Sixteen Indicators**, Number of Student Per Computer)
- ix. Sosyal bilgiler, İngilizce v.b. gibi eğitim-öğretim programının hedeflerine uygun olarak özel çalışma alanı gerektiren derslerin ihtiyaç duyduğu gerekli alanlar oluşturulması.
- x. Yukarıda bahsedilen tüm birimlerde kullanılabilmesine olanak veren ve yeterli sayıda olmak koşulu ile her okulda; fotokopi, faks, tepegöz, bilgisayar, projeksiyon, ekran/perde, T.V., video, teyp, ses düzeni ünitesi cihazları ile pano, çalışma masaları ve yeterli kırtasiye malzemesinin bulunması.

2- Güvenli ve Sağlıklı Eğitimde Genel Norm ve Standartlar

- a. **Okula Gelirken-Giderken Güvenlik ve Sağlık:** Özellikle zorunlu eğitim dönemindeki öğrencilerin okula geliş ve gidişlerini düzenleyen “Zorunlu Taşımacılık Tüzüğü” ivedilikle ele alınıp, ortaya çıkan ihtiyaçlara ve uygulamalara göre yeniden düzenlenmelidir.
- b. **Okulda Güvenlik ve Sağlık:** Okul binasının, tasarımında, yapımında, tamir ve bakımında kullanılacak yapı malzemelerinin, elektrik ve su tesisatlarının bir bütün olarak teknik, estetik görünüş, hijyen ve sağlık kurallarına uygunluğu tartışılmaz olmalıdır. Okulda, her türlü güvenlik ve sağlık ihtiyaçlarının karşılanabileceği gerekli ve yeterli birimler oluşturulmalıdır. Bu bağlamda;
  - i. Okul binalarının sağlamlığı, yasal mevzuatlara uygun olması.
  - ii. Tuvaletlerin, 20 öğrenciye 1 adet düşecek şekilde, hijyen ve sağlık kurallarına uygun olarak düzenlenmiş olması.
  - iii. Elektrik, kullanma suyu ve atık su sistemlerinde meydana gelebilecek arızaları en kısa sürede giderebilecek önlemlerin alınmış olması.
  - iv. Okul açık alanlarının, genel sağlık kurallarına ve çevre düzenlemelerine uygun olması. Öğrenciler arasında meydana gelebilecek disiplin dışı davranışlara anında müdahalede edilebilecek görüş alanının içinde olması.
  - v. Sportif sakatlıklar ve diğer yaralanmalara ilk müdahalenin yapılabilmesine olanak veren, okulun büyüklüğüne göre bir revir odasının ve/veya ilkyardım dolabının bulunması.
  - vi. Kantin, kafeterya ve diğer beslenme alanlarının, sağlık ve hijyen kurallarına uygunluğunun tartışılmaması ve yasal şartnamelerinde yer alması.
  - vii. Yukarıda belirtilen koşulları yerine getirmek için, gerekli olan, yeterli sayıdaki teknik elemanların ve gece bekçilerinin görevlendirilmesi.

- c. Derslik, Laboratuvar ve Atölyelerde Güvenlik ve Sağlık:** Öğretmen ve öğrenciler okullardaki zamanlarının büyük bir kısmını dersliklerde, laboratuvarlarda ve atölyelerde geçirmektedirler. Bu alanların azami derecede sağlıklı ve güvenli olması tartışılmazdır. Dolayısıyla aşağıdaki unsurların dikkate alınması gereklidir.
- i.** Kullanılan tüm derslik, laboratuvar ve atölyelerde, kapı, pencere, yer, tavan ve duvarlar teknik mevzuatlara uygunluğu tam ve hasarsız olması.
  - ii.** Kullanılan tüm dersliklerde, laboratuvar ve atölyelerde, yeterli doğal ışık, ihtiyaç duyulan iklimlendirme ve aydınlatma için gerekli donanımların yer alması.
  - iii.** Tüm kapalı alanlardaki elektrik tesisatların, emniyetli malzeme ile ve tam güvenli olarak döşenmesi.
  - iv.** Kapı, pencere ve diğer aksamaların, yangın ve benzeri olağan üstü koşullarda sorunsuz çalışabilir olması.
  - v.** Günlük temizliğinin yanı sıra, periyodik olarak bina bakım onarımının yapılması